

Bruxelles, 24. ožujka 2021.
(OR. en)

7301/21

SOC 154
EMPL 110
ECOFIN 273
EDUC 98

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	ST 6240/1/21 REV 1
Predmet:	Zaključci Vijeća o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2021. (8. ožujka)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2021., usvojeni pisanim postupkom 8. ožujka 2021.

Zaključci Vijeća o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2021.

1. PRIMJEĆUJUĆI da je pandemija bolesti COVID-19 preokrenula šestogodišnji pozitivni trend rasta zaposlenosti i ozbiljno utjecala na ishode na tržištu rada u EU-u. Očekuje se da će to povećati siromaštvo, produbiti nejednakosti i otežati socijalnu koheziju. Nesrazmjerno su pogođeni radnici u nestandardnim oblicima zaposlenja, kao što su zaposlenici na određeno vrijeme, te mladi, osobe migrantskog podrijetla, radnici u sektoru ugostiteljstva, turizma, kulture i zabave te određene profesionalne aktivnosti.
2. POZDRAVLJAJUĆI brz i odlučan odgovor na razini država članica i EU-a, posebno mobilizaciju znatne financijske potpore za programe skraćenog radnog vremena i druge mjere osmišljene za očuvanje radnih mjesta i ograničavanje gubitka prihoda. ISTIČUĆI doprinos Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE). POZDRAVLJAJUĆI aktivno sudjelovanje socijalnih partnera u tom kontekstu i napore organizacija civilnog društva u pružanju potpore onima najugroženijima.
3. PODSJEĆAJUĆI na svoje zaključke o aspektima u vezi sa zapošljavanjem i socijalnim pitanjima u kontekstu Godišnje strategije održivog rasta za 2021., a posebno na to da je europski semestar i dalje djelotvoran koordinacijski alat za osiguravanje usklađenosti programâ reformi država članica te na to da bi europski stup socijalnih prava i dalje trebao služiti kao kompas za uzlaznu konvergenciju prema boljim radnim i životnim uvjetima u Europi te usmjeravati koordinaciju politika zapošljavanja i socijalnih politika na razini EU-a uz poštovanje odgovarajućih nadležnosti.
4. ISTIČUĆI da će se Mehanizmom za oporavak i otpornost pružiti opsežna financijska potpora reformama i ulaganjima kojima se nastoji poduprijeti otvaranje radnih mjesta te povećati otpornost gospodarstva, društva i zdravstvenih sustava EU-a i njihovu pripremljenost za usporednu zelenu i digitalnu tranziciju, čime će se potaknuti ulaganja u ljude i ubrzati gospodarski i socijalni oporavak.

5. NAGLAŠAVAJUĆI da Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2021., u kojem se prati provedba smjernica za zapošljavanje i predstavljaju rezultati pregleda socijalnih pokazatelja priloženih europskom stupu socijalnih prava, može pomoći državama članicama u utvrđivanju relevantnih prioriteta područja za reforme i ulaganja, među ostalim u kontekstu potpore iz financiranja sredstvima EU-a, uključujući novi Mehanizam za oporavak i otpornost.
6. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da je brzo donošenje programâ skraćenog radnog vremena i drugih mjera osmišljenih radi očuvanja radnih mjesta, zajedno s padom stopa aktivnosti, ograničilo povećanje stope nezaposlenosti od izbijanja pandemije. NAGLAŠAVAJUĆI da bi programi skraćenog radnog vremena i slične mjere trebali ostati na snazi onoliko dugo koliko je to potrebno. ISTIČUĆI da bi, čim to uvjeti dopuste, politikama trebalo podupirati preraspodjelu radne snage (npr. s pomoću programâ za usavršavanje / usvajanje novih vještina i dobro osmišljenih poticaja za zapošljavanje), posebno u korist zelenog i digitalnog gospodarstva, uz istodobnu zaštitu radnika tijekom prijelaznih razdoblja. NAPOMINJUĆI da je pružanje primjerenih naknada za nezaposlenost u razumnom trajanju koje su dostupne svim radnicima, uključujući radnike koji su prethodno bili zaposleni na temelju nestandardnih ugovora, ključno za potporu tražiteljima zaposlenja tijekom prijelaznih razdoblja.
7. ISTIČUĆI da su učinkovite aktivne politike tržišta rada ključne za podupiranje pravednog i uključivog oporavka. NAGLAŠAVAJUĆI važnost reformi i ulaganja u aktivne politike tržišta rada i javne službe za zapošljavanje radi pružanja učinkovite individualizirane pomoći tražiteljima zaposlenja, među ostalim putem digitalnih rješenja i kombiniranjem te potpore sa socijalnim i zdravstvenim uslugama.
8. PRIMJEĆUJUĆI da je pandemija bolesti COVID-19 nesrazmjerno utjecala na ranjive skupine, među ostalim i zbog jaza u digitalnim vještinama. NAGLAŠAVAJUĆI da bi se ciljanim politikama tržišta rada, aktivnim uključivanjem te mjera u vezi s obrazovanjem i osposobljavanjem moglo zaštititi najranjivije skupine i poboljšati njihov položaj.

9. ISTIČUĆI nagli porast nezaposlenosti mladih i broja mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, što će vjerojatno trajno utjecati na njihove izgleda na tržištu rada. NAGLAŠAVAJUĆI da bi zbog toga bilo potrebno pojačati reforme i ulaganja u javne službe za zapošljavanje, kao i aktivne politike tržišta rada te sustave obrazovanja i osposobljavanja, kako bi se mladima pružili integrirani odgovori politika i ojačale njihove vještine, među ostalim podupiranjem pružanja kvalitetnog naukovanja i pripravništva. PREPOZNAJUĆI da provedba Preporuke Vijeća naslovljene „Lakši prelazak u svijet rada – jačanje Garancije za mlade” može dati važan doprinos jačanju sveobuhvatne potpore za zapošljavanje dostupne mladima.
10. IMAJUĆI U VIDU da su za uklanjanje rodni razlika u zapošljavanju i plaćama potrebni dodatni naponi, s obzirom na to da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 dodatno povećala rizike za žene u slabije plaćenim sektorima i zanimanjima. ISTIČUĆI da bi se u tom pogledu sudjelovanje žena na tržištu rada moglo povećati reformama i ulaganjima, posebno u područjima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te usluga dugotrajne skrbi, politikama o ravnoteži između poslovnog i privatnog života i transparentnosti plaća te prilagodbama poreznih sustava i sustava naknada, osmišljenima radi suočavanja sa čimbenicima koji žene odvraćaju od sudjelovanja na tržištu rada.
11. NAGLAŠAVAJUĆI da je sprečavanje radnih odnosa koji dovode do nesigurnih radnih uvjeta i pružanje odgovarajućih poticaja za zapošljavanje na neodređeno vrijeme, uz istodobno promicanje primjerene minimalne plaće i pristupa socijalnoj zaštiti, ključno za smanjenje segmentacije tržišta rada, promicanje pravednih radnih uvjeta i suzbijanje siromaštva unatoč zaposlenju. ISTIČUĆI važnost ulaganja u sigurno i dobro prilagođeno radno okruženje i fleksibilne radne uvjete kojima se podupiru radnici i destimulira neprijavljeni rad, posebno s obzirom na krizu.

12. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da je savjetovanje sa socijalnim partnerima tijekom odgovora na krizu i dalje snažno u onim državama članicama koje su već imale dobro razvijene strukture za socijalni dijalog, dok je u drugim državama članicama kriza dodatno pogoršala uključenost socijalnih partnera koja je bila ograničena i prije zdravstvene krize. ISTIČUĆI da socijalni dijalog i uključenost socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika, posebno organizacija civilnog društva, u izradu i provedbu nacionalnih planova za oporavak i otpornost mogu znatno doprinijeti učinkovitim odgovorima politika i gospodarskom oporavku.
13. IMAJUĆI U VIDU da su niska razina sudjelovanja u obrazovanju i osposobljavanju te lošiji obrazovni rezultati među djecom i mladima iz socioekonomskih skupina u nepovoljnom položaju i dalje velik izazov koji bi mogao imati dugoročne učinke na njihovo sudjelovanje u društvu, integraciju na tržište rada i izgleda za razvoj karijere. NAPOMINJUĆI da je učenje na daljinu uvedeno tijekom ograničenjâ kretanja možda pogoršalo te nedostatke. ISTIČUĆI da je nedostatak kvalificiranog osoblja golema prepreka ulaganjima za poduzeća te da odrasle osobe s nižim kvalifikacijama znatno manje sudjeluju u učenju, iako im je najpotrebnije. PRIMJEĆUJUĆI trajne nedostatke u naprednim digitalnim vještinama, osobito među ženama. ISTIČUĆI da su usavršavanje i usvajanje novih vještina, posebno u području digitalnih i zelenih vještina, među ostalim za nastavnike i predavače, u kombinaciji s reformama i ulaganjima za poboljšanje pristupa obrazovanju i osposobljavanju te smanjenje nejednakosti u obrazovanju, preduvjeti za podupiranje digitalne i zelene tranzicije te poticanje uključivog i održivog rasta.
14. PRIMJEĆUJUĆI da se smanjenje stopa siromaštva ili socijalne isključenosti nastavilo u 2019., iako sporije nego prethodnih godina. UVIĐAJUĆI da će kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i s njome povezan očekivani porast nezaposlenosti i neaktivnosti vjerojatno negativno utjecati na stopu siromaštva ili socijalne isključenosti.

15. ISTIČUĆI da je zaštita minimalnog dohotka, u kombinaciji s aktivacijskim i potpornim uslugama, ključna za ublažavanje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti u aktualnoj krizi i stoga služi kao potpora najugroženijim osobama u društvu, i sada i u budućnosti. NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za uklanjanjem postojećih nedostataka u dostupnosti, primjerenosti i pružanju potpornih usluga u skladu sa Zaključcima Vijeća o jačanju zaštite minimalnog dohotka radi suzbijanja siromaštva i socijalne isključenosti uslijed pandemije bolesti COVID-19 i nakon nje.
16. ISTIČUĆI činjenicu da je dohodovna nejednakost i dalje velik izazov diljem EU-a. NAPOMINJUĆI da se posljednjih godina dohodovna nejednakost više povećala pri dnu raspodjele dohotka nego pri vrhu. ISTIČUĆI da će se, unatoč poduzetim mjerama, svi oblici nejednakosti vjerojatno pogoršati uslijed krize. ISTIČUĆI činjenicu da su za rješavanje pitanja dohodovne nejednakosti potrebne reforme u različitim područjima politika, uključujući strukturu poreznih sustava i sustava naknada, mehanizme za određivanje plaće, uključivost u obrazovanju i osposobljavanju (od rane dobi) te osiguravanje pristupa priuštivim i kvalitetnim uslugama za sve. PODSJEĆAJUĆI na to da bi reforme politika trebale biti popraćene snažnijim naglaskom na procjenu distribucijskih učinaka, među ostalim u pogledu politika kojima se podupire zelena i digitalna tranzicija.
17. ISTIČUĆI predviđanje da će kriza nesrazmjerno utjecati na određene ranjive skupine, osobito djecu, osobe s invaliditetom, starije osobe i osobe migrantskog podrijetla. PODSJEĆAJUĆI na kontinuiranu visoku učestalost siromaštva ili socijalne isključenosti djece diljem EU-a. ISTIČUĆI da su pružanje usluga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, stanovanja i zdravstvene skrbi ključni čimbenici u sprečavanju i suzbijanju siromaštva te promicanju dobrobiti djece. NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za uključivim obrazovanjem, pristupom zdravstvenoj skrbi i uključivim politikama tržišta rada prilagođenima potrebama osoba s invaliditetom. ISTIČUĆI činjenicu da integracija osoba migrantskog podrijetla i izbjeglica zahtijeva integriran pristup koji povezuje osposobljavanje i poboljšanje vještina s mogućnostima zapošljavanja i pristupom uslugama, posebno socijalnoj pomoći, zdravstvenoj skrbi i stanovanju.

18. PREPOZNAJUĆI ozbiljan učinak krize na beskućnike i osobe suočene sa stambenom isključenošću. PODSJEĆAJUĆI na to da bi se integrirani pristupi koji uključuju prevenciju, brz pristup trajnom stanovanju ili stambenoj potpori te pružanje potpornih usluga trebali kombinirati s ulaganjima u stambene objekte i socijalne stanove kako bi se na odgovarajući način riješio problem beskućništva i stambene isključenosti.
19. IMAJUĆI U VIDU izazove koje aktualna kriza donosi sustavima socijalne zaštite, posebno u pogledu njihovih kapaciteta da osiguraju primjerene prihode te pristup priuštivim i kvalitetnim uslugama za sve one kojima je potrebna pomoć. ISTIČUĆI potrebu za daljnjim poboljšanjem socijalne zaštite samozaposlenih i nestandardnih radnika, u skladu s Preporukom Vijeća o pristupu socijalnoj zaštiti.
20. PREPOZNAJUĆI da je pandemija bolesti COVID-19 u prvi plan stavila potrebu za jačanjem zdravstvenih sustava, poboljšanjem njihove učinkovitosti i otpornosti te osiguravanjem pristupa odgovarajućoj zdravstvenoj skrbi. NAPOMINJUĆI da su potrebna daljnja ulaganja u dobro osposobljenu radnu snagu, poboljšanje koordinacije bolničke, izvanbolničke i primarne skrbi te u promicanje zdravlja i prevenciju bolesti kako bi zdravstveni sustavi postali otporniji na zdravstvene krize i kako bi se smanjile nejednakosti u zdravstvenim ishodima.
21. UVIĐAJUĆI da je pandemija bolesti COVID-19 ukazala i na potrebu za povećanjem otpornosti sustava dugotrajne skrbi. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da bi pristup odgovarajućoj, priuštivoj i kvalitetnoj dugotrajnoj skrbi, posebno kućnoj skrbi i uslugama skrbi u zajednici, uz potporu neformalnim pružateljima skrbi i preventivne mjere za smanjenje potražnje za dugotrajnom skrbi, trebao biti prioritet s obzirom na starenje stanovništva u Europi, potrebu za povećanjem sudjelovanja žena na tržištu rada i potrebu za suzbijanjem nedostataka u pružanju skrbi koje je kriza razotkrila.

22. NAPOMINJUĆI da bi u svjetlu demografskih promjena trebalo nastaviti s mirovinskim reformama kojima se namjerava poboljšati primjerenost, održivost i uključivost mirovinskih sustava. ISTIČUĆI da bi te reforme trebalo podupirati strategijama aktivnog starenja i drugim mjerama kojima se promiče dulji radni vijek te politikama kojima se nastoji smanjiti rodne razlike u mirovinama i razlike u mirovinama radnika u nestandardnim oblicima zaposlenja.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

23. POZIVA države članice da u skladu sa svojim nadležnostima, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti i poštujući ulogu i autonomiju socijalnih partnera, poduzmu mjere za rješavanje izazova u području zapošljavanja, vještina i socijalne politike utvrđenih u Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2021., u kontekstu moguće potpore iz sredstava EU-a, uključujući novi Mehanizam za oporavak i otpornost i financiranje u okviru kohezijske politike.
24. POZIVA države članice da na osnovi dokaza stečenih s pomoću dogovorenih alata za praćenje, kao što su pregled socijalnih pokazatelja, instrument za praćenje uspješnosti zapošljavanja i instrument za praćenje uspješnosti socijalne zaštite, kao i okvira za određivanje referentnih vrijednosti, usmjeravaju svoje reforme i ulaganja te nastave ulagati napore u postizanje uzlazne konvergencije.
25. POZIVA Komisiju da osigura da se tijekom ocjenjivanja politika EU-a i država članica na odgovarajući način uzmu u obzir pitanja zapošljavanja i socijalna pitanja, posebno u kontekstu prilagođenog europskog semestra 2021. i nacionalnih planova za oporavak i otpornost.
26. POZIVA Komisiju da surađuje s Odborom za zapošljavanje i Odborom za socijalnu zaštitu u kontekstu svojeg predstojećeg akcijskog plana o europskom stupu socijalnih prava, kao i u cilju zajedničkog razvijanja glavnih ciljeva EU-a i ažuriranja alata za praćenje, osobito pregleda socijalnih pokazatelja, kako bi se osigurao ambiciozan strateški okvir za zapošljavanje i socijalne politike za sljedeće desetljeće.